

Uprawa poźniwna

Stare przysłowie „pług powinien wisieć u wozu żniwnego” zachęcało, aby natychmiast po żniwach wykonać podorywkę ścierniska. Dzisiaj pługi podorywkowe zostały zastąpione innymi narzędziami, a uprawa poźniwna może poprzedzać nie tylko orkę, ale również uproszczoną uprawę bezorkową.



Włodzimierz Talarczyk

Wciąż ważne jest jednak wykonanie uprawy poźniwnej jak najszybciej po zbiorach, aby w pełni wykorzystać jej liczne zalety. Aby zdać sobie sprawę, jak duże znaczenie ma uprawa poźniwna, wystarczy spojrzeć na długą listę spełnianych przez nią zadań: przerwanie parowania wody z gleby, zintensyfikowanie kiełkowania chwastów i samosiewów, równomierne rozprowadzenie i przyspieszenie rozkładu resztek poźniwnych na polu, częściowe zniszczenie uciążliwych chwastów, wzmożenie aktywności biologicznej gleby, ograniczenie zagrożenia ze strony chorób i szkodników, stworzenie warunków do siewu polonu oraz zagospodarowanie słomy jako nawozu.

Zatrzymać wodę

Uprawa poźniwna, niezależnie od sposobu jej wykonania, poprawia stan gleby i ułatwia wykonanie kolejnych zabiegów uprawowych, a jej pominięcie rodzi wiele problemów. Na polu wyrównanym, nie przesuszonym, z dobrze rozprowadzonymi resztkami po-

źniwnymi, można starszej i szybciej wykonać orkę lub zastępującą ją uprawę bezorkową. Z odkrytej i nieuprawionej po żniwach gleby szybko paruje woda, a tylko wilgotna gleba przyspiesza rozkład resztek poźniwnych oraz wschody chwastów i samosiewów, które można zniszczyć w następnych zabiegach uprawowych lub za pomocą herbicydów. Chwasty i pozostawione na powierzchni pola resztki poźniwne są siedliskiem patogenów chorobotwórczych i szkodników, które mogą powodować straty w uprawie następczej. O możliwość wykonania jak najmniejszym kosztem uprawy poźniwnej należy zadbać już podczas zbioru. Ściernisko powinno być możliwie jak najniższe, a słoma dobrze zebrana lub, w przypadku przeznaczenia na nawóz, dobrze rozdrobniona.

Wymieszać resztki poźniwne z glebą

Mankamentem klasycznej podorywki ścierniska pługiem jest trudność w utrzymaniu małej głębokości orki, szczególnie na glebach zwięzłych i suchych, a co za tym idzie zbyt głębokie przykrywanie resztek poźniwnych i nasion osypanych podczas zbioru. Ponadto resztki poźniwne są układane warstwowo, głównie na



Bezorkowa uprawa poźniwna, polegająca głównie na kultywatorowaniu lub talerzowaniu, nie przykrywa, lecz miesza resztki poźniwne z glebą.

styku odkładanych skib, i w miejscach nadmiernego nagromadzenia zaburzą obieg wody w glebie. Po zbyt głębokiej podorywce pługiem kiełkują głównie chwasty, których nasiona zostały wyorane z głębszej warstwy gleby. Natomiast nasiona osypane podczas zbioru i zbyt głęboko przyorane zwiększają bank nasion w glebie i mogą skiełkować dopiero po wyrzuceniu na powierzchnię podczas uprawy podstawowej. Pole po klasycznej podorywce pługiem, szczególnie przy zbrylonych skibach, wymaga też oddzielnego doprawienia, np. bronowania.

Bezorkowa uprawa poźniwna, polegająca głównie na kultywatorowaniu lub talerzowaniu, nie przykrywa, lecz miesza resztki poźniwne z glebą. Resztki poźniwne równomiernie wymieszane z warstwą spulchnionej gleby ochraniają ją przed erozją, nie zakłócając wsiąka-



Uproszczona uprawa poźniwna powinna zapewnić rozgrabienie resztek poźniwnych i wytrząśnięcie nasion, aby mogły szybko skiełkować.